

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 543)

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin İki Protokole Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/699)

T. C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

6.4.1990

Sayı : K. K. Gn. Md. 07/101-8,9/01261

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 8.2.1990 tarihinde kararlaştırılan "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin İki Protokole Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Yıldırım Akbulut

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzalanmıştır. Türkiye bu Sözleşmeyi, 5.6.1945 tarihli ve 4749 sayılı "Şikago'da 7 Aralık 1944 Tarihinde Âkit ve İmza Edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ile Sivil Havacılık Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması Hakkında Kanun"la onaylanmıştır.

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin ilk metni İngilizce dilinde kaleme alınmış, daha sonra yapılan protokollerle, sözleşmenin Fransızca, İspanyolca ve Rusça dillerindeki metinlerinin İngilizce ile aynı derecede geçerli olması kabul edilmiştir. 30 Eylül 1977 tarihinde Montreal'de yapılan "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesi Metninin Dört Dilde Geçerli Olmasına Dair Protokol" 25.10.1983 tarihli ve 83/7280 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesiyle onaylanmış ve Türkiye söz konusu Protokole katılmıştır. Böylece, Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin dört dilde geçerli olmasına dair işlemlerin ilk aşaması tamamlanmıştır. Türkiye açısından ikinci aşamanın tamamlanması için, "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Protokol"ün de onaylanması gerekmektedir.

Diğer taraftan, 6 Ekim 1989 tarihinde Montreal'de imzalanan "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 56 ncı Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol" ile Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatının daimî organlarından biri olan Hava Seyrüsefer Komisyonunun üye sayısı onbeşten ondokuza çıkarılmıştır.

Türkiye'nin bu değişiklikleri onaylamasının, dolayısıyla söz konusu Protokollere katılmasının uygun olacağı düşünüldüğünden bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bu maddede, 30 Eylül 1977 ve 6 Ekim 1989 tarihlerinde Montreal'de imzalanan "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Protokol" ile "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 56 ncı Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol"e katılmamızın uygun bulunduğu belirtilmektedir.

Madde 2. — Yürürlük maddesidir.

Madde 3. — Yünütme maddesidir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonu
Esas No. : 1/699
Karar No. : 7

18.4.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Komisyonumuz, "Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin İki Protokole Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı"nı 18.4.1990 tarihli 7 nci Birleşiminde Dışişleri ve Ulaştırma bakanlıkları temsilcilerinin katılımıyla görüşüp incelemiştir.

Rusça'nın sivil havacılık sözleşmesinde geçerli dördüncü lisan olmasını amaçlayan bu protokolün onaylanmasına dair Kanun Tasarısının tümü üzerindeki müzakereler tamamlanmış, maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

1, 2 ve 3 üncü maddeler Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İş bu rapor havalesi gereği Dışişleri Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>İşlay Saygın</i>	<i>Avni Akkan</i>
İzmir	Trabzon
Sözcü	Kâtip
<i>Kâzım Çağlayan</i>	<i>Kaya Opan</i>
Kırşehir	Sivas
Üye	Üye
<i>Ersin Koçak</i>	<i>Mahmut Keçeli</i>
Adana	Adana
Üye	Üye
<i>İbrahim Özel</i>	<i>Mehmet Ali Doğuşlu</i>
Burdur	Bingöl
Üye	Üye
<i>Mustafa Hükmet Çelebi</i>	<i>Yüksel Çengel</i>
Gaziantep	İstanbul
Türkiye Büyük Millet Meclisi	(S. Sayısı : 543)

Üye
Fuat Kılıç
İzmir
Üye
Süleyman Şükrü Zeybek
Muğla

Üye
Musa Gökbek
Muğla
Üye
Necati Akıncı
Şanlıurfa

Üye
Osman Doğan
Şanlıurfa

Dışişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Dışişleri Komisyonu
Esas No. : 1/699
Karar No. : 25

15.3.1991

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin İki Protokole Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 6.3.1991 Tarihli 7 nci Birleşimde Dışişleri Bakanlığı ve Ulaştırma Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görülmüştür.

6 Ekim 1989 tarihinde Montreal'de imzalanan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 56 ncı maddesinin değiştirilmesine ilişkin protokol ile uluslararası sivil havacılık teşkilatının daimî organlarından biri olan Hava Seyrüsefer Komisyonunun üye sayısının onbeşten ondo-kuza çıkarılmasını öngören Kanun Tasarısı Komisyonumuzca da uygun görülerek aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Adnan Tutkun
Amasya
Üye
Baki Durmaz
Afyon
Üye
Göksel Kalaycıoğlu
Ankara
Üye
Öner Miski
Hatay
Üye
Ali Tanrıyar
İstanbul

Başkanvekili
Mustafa Kalemler
Kütahya
(İmzada bulunamadı)
Üye
İstemihan Talay
İçel
Üye
Mehmet Sağdıç
Ankara
Üye
Bülent Akarcalı
İstanbul
Üye
Abdulvahap Dizdaroğlu
Mardin

Üye
Özer Gürbüz
Sinop

Türkiye Büyük Millet Meclisi

(S. Sayısı : 543)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin İki Protokole Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 30 Eylül 1977 ve 6 Ekim 1989 tarihlerinde Montreal’de imzalanan “Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Protokol” ile “Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 56 ncı Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokol”e katılmamız uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>Y. Akbulut</i> Başbakan		
Devlet Bak. ve Başbakan Yrd.		Devlet Bakanı
<i>A. Bozer</i>		<i>M. Keçeciler</i>
Devlet Bakanı		Devlet Bakanı
<i>K. İnan</i>		<i>H. Doğan</i>
Devlet Bakanı		Devlet Bakanı
<i>G. Taner</i>		<i>C. Çiçek</i>
Devlet Bakanı		Devlet Bakanı
<i>I. Çelebi</i>		<i>V. Dinçerler</i>
Devlet Bakanı		Devlet Bakanı
<i>M. Yazar</i>		<i>İ. Özarslan</i>
Devlet Bakanı		Devlet Bakanı
<i>E. Konukman</i>		<i>İ. Özdemir</i>
Devlet Bakanı		Devlet Bakanı
<i>M. Taşar</i>		<i>K. Akkaya</i>
Devlet Bakanı		Adalet Bakanı
<i>H. Özüç</i>		<i>M. O. Sungurlu</i>
Millî Savunma Bakanı		İçişleri Bakanı
<i>İ. S. Giray</i>		<i>A. Aksu</i>
Dışişleri Bakanı Y.		Maliye ve Gümrük Bakanı
<i>İ. S. Giray</i>		<i>E. Pakdemirli</i>
Millî Eğitim Bakanı		Bayındırlık ve İskân Bakanı
<i>A. Akyol</i>		<i>C. Altınkaya</i>
Sağlık Bakanı		Ulaştırma Bakanı
<i>H. Şıvgın</i>		<i>C. Tüncer</i>
Tarım, Orman ve Köyîşleri Bakanı		Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
<i>L. Kayalar</i>		<i>İ. Aykut</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı		Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
<i>Ş. Yürür</i>		<i>F. Kurt</i>
Kültür Bakanı		Turizm Bakanı
<i>N. K. Zeybek</i>		<i>İ. Aküzüm</i>
Türkiye Büyük Millet Meclisi		(S. Sayısı : 543)

**BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE
TURİZM KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde De-
ğişiklik Yapılmasına İlişkin İki Protokole Ka-
tılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun
Tasarısı**

**MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 3. — Tasarının 3 üncü madde-
si Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde De-
ğişiklik Yapılmasına İlişkin İki Protokole Ka-
tılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun
Tasarısı**

**MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 3. — Tasarının 3 üncü madde-
si Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

ULUSLARARASI SİVİL HAVACILIK SÖZLEŞMESİNDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN PROTOKOL :

30 Eylül 1977 tarihinde Montreal'de imzalanmıştır.

ULUSLARARASI SİVİL HAVACILIK ÖRGÜTÜ GENEL KURULU

30 Eylül 1977 tarihinde Montreal'de yapılan 22 nci Dönem Toplantısında bir araya gelerek, Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin özgün Rusça metnine ilişkin A 21-13 sayılı kararı kaydederek,

Söz konusu Sözleşmenin özgün Rusça metninin de mevcut olması doğrultusunda hükme bağlanmasının tüm Âkit Devletlerin genel bir isteği olduğunu kaydederek,

7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da düzenlenen Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin yukarıda sözü edilen amaç doğrultusunda değiştirilmesinin gerektiğini gözönünde bulundurarak,

1. Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 94 (a) maddesi hükümleri uyarınca, söz konusu Sözleşmeye aşağıda önerilen değişikliğin yapılmasını onaylar;

Sözleşmenin son paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilir :

“7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da İngilizce dilinde düzenlenmiştir. Bu Sözleşmenin İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde düzenlenmiş metinleri aynı derecede geçerlidir. Bu metinler Amerika Birleşik Devletleri Hükümetinin arşivlerinde saklanacak ve onaylanmış nüshaları bu Sözleşmeye katılacak veya imzalayacak devletlerin hükümetlerine ABD Hükümeti tarafından gönderilecektir. Bu Sözleşme Vaşington'da imzaya açık olacaktır.”,

2. Sözleşmenin 94 (a) maddesi uyarınca, yukarıda önerilen değişikliğin yürürlüğe girmesi için onaylayan taraf devlet sayısı 94 olacaktır.

3. Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Genel Sekreteri, yukarıda önerilen değişiklik ile ortaya çıkacak hususları kapsayan İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde aynı derecede geçerli olacak bir Protokol oluşturulmasını kararlaştırmıştır.

SONUÇ OLARAK, Genel Kurulun söz konusu çalışması uyarınca,

Bu Protokol, Örgütün Genel Sekreteri tarafından düzenlenmiştir.

Protokol, Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesini onaylayan veya katılan her ülkenin onayına açık olacaktır.

Onay belgeleri Uluslararası Sivil Havacılık Örgütüne tevdi edilecektir.

Bu Protokol, onaylayan devletler bakımından 94 üncü onay belgesinin tevdi edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

Genel Sekreter, Protokolün her bir onay tevdi tarihinden Sözleşmeye tüm taraf devletleri derhal haberdar edecektir.

Genel Sekreter, Protokolün yürürlüğe girdiği tarihi Sözleşmeye taraf tüm devletlere derhal bildirecektir.

Bu Protokolü sözü edilen tarihten sonra onaylayan her Âkit Devlet için, işbu Protokol onay belgesinin Uluslararası Sivil Havacılık Örgütüne tevdi edilmesiyle yürürlüğe girecektir.

Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Genel Kurulunun 22 nci Dönem Başkanı ve Genel Sekreteri, Genel Kurul tarafından yetkilendirilmiş olarak işbu Protokolü imzalamışlardır.

Bu Protokol bindokuzyüzyetmişyedi yılının Eylül ayının otuzuncu günü Montreal'de her biri aynı derecede geçerli olmak üzere İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde tek bir belge halinde düzenlenmiştir. Bu Protokol Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünün arşivlerinde saklanacak ve onaylanmış nüshaları Genel Sekreter tarafından 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da yapılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine taraf tüm devletlere iletilecektir.

K. O. Rattray
22. Genel Kurul
Başkanı

Y. Lambert
Genel Sekreter

Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinin 56 ncı maddesinin değiştirilmesine ilişkin

PROTOKOL

6 Ekim 1989'da Montreal'de imzalanmıştır.

6 Ekim 1989'da Montreal'de 27 nci toplantısını yapan,

Hava Seyrüsefer Komisyonu üyeliğinin genişletilmesinin Âkit Devletlerin genel arzusu olduğunu dikkate alan,

Bu organın üye sayısının onbeşten, ondokuza çıkarılmasını uygun mütalaa eden,

Yukarıdaki amaçla, 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da tanzim edilen Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesinde değişiklik yapılması gerektiğini gözönünde bulunduran

ULUSLARARASI SİVİL HAVACILIK TEŞKİLATI GENEL KURULU :

1. Sözleşmenin 94 (a) Maddesindeki hükümlere göre, anılan Sözleşmede aşağıdaki değişikliğin yapılmasını onaylar,

“Sözleşme'nin 56 ncı maddesindeki 'onbeş üye' ifadesi, 'ondokuz üye' olarak değiştirilecektir.”

2. Söz konusu Sözleşme'nin 94 (a) Maddesi hükümleri uyarınca, anılan değişikliğin yüzsekiz Âkit Devletin onaylamasıyla yürürlüğe gireceğini belirler; ve

3. Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı Genel Sekreteri'nin, yukarıda söz konusu değişikliği içeren ve aşağıdaki hususları kapsayan, hepsi eşit şekilde geçerli İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde bir Protokol hazırlamasına karar verir;

a) Protokol, Genel Kurul Başkanı ve Genel Sekreteri tarafından imzalanacaktır.

b) Protokol, Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesini onaylayan veya bu Sözleşmeye taraf olan herhangi bir Devletin onaylamasına açık olacaktır.

c) Onay belgeleri, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatına tevdi edilecektir.

d) Protokol, onaylayan devletler bakımından, yüzsekizinci onay belgesinin tevdi edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

e) Genel Sekreter, Protokol'e ilişkin herbir onay belgesinin tevdi edildiği tarihi tüm Âkit Devletler'e derhal bildirecektir.

f) Genel Sekreter, söz konusu Sözleşme'ye taraf olan tüm Devletlere, Protokol'un yürürlüğe girdiği tarihi derhal bildirecektir.

g) Protokol, yukarıda belirtilen tarihten sonra Protokol'u onaylayan ülkeler bakımından, onay belgesinin Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı'na tevdi edildiği tarihte yürürlüğe girecektir.

Sonuç olarak, Genel Kurul'un yukarıda söz konusu kararı uyarınca, İşbu Protokol Teşkilatın Genel Sekreteri tarafından hazırlanmıştır.

Genel Kurul tarafından yetki verilen, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı 27 nci Genel Kurul'u Başkanı ve Genel Sekreteri İşbu Protokol'u imzalar.

Montreal'de, bindokuzyüzseksendokuz yılı Ekim ayının altıncı günü, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca dillerinde, herbir metin eşit şekilde geçerli olmak üzere tek nüsha olarak düzenlenmiştir. İşbu Protokol, Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatı arşivinde muhafaza edilecek ve onaylanmış nüshaları, Teşkilat Genel Sekreteri tarafından, 1944 Aralık ayının yedinci günü Şikago'da imzalanan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine taraf olan Devletlere iletilecektir.

A. ALEGRIA
Yirmiyedinci Genel Kurul
Başkanı

S. S. SIDHU
Genel Sekreter

